

ÕIEND

Riikliku järelevalve teostamise kohta Viljandi Vaba Waldorfkoolis

I. Sissejuhatav osa

1. 1. Riiklikku järelevalvet Viljandi Vaba Waldorfkoolis (edaspidi kool) teostati Viljandi maavanema 03.09.2015 korralduse nr 1-1/15/348 „Järelevalve teostamine õppeasutustes 2015/2016.õppeaastal“ alusel

1. 2. Riiklikku järelevalvet koolis õppe- ja kasvatustegevuse ning õppetegevuse õigusaktide vastavuse üle seoses tähtajalise tegevusloaga teostasid ajavahemikul 25.01-05.02.2016 Viljandi Maavalitsuse peainspektorid Imbi Suurpere ja Aires Pöder

1. 3. Üldandmed

1) Viljandi Vaba Waldorfkool on eraõppeasutus, mille pidajaks on MTÜ Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühing

2) Kool tegutseb haridus- ja teadusministri 15.09.2014 käskkirjaga nr 382 antud tähtajalise tegevusloa alusel kehtivusega kuni 31.08.2017. Tegevusloa on antud õppe korraldamiseks koolieelses lasteasutuses ning põhikooli I–III kooliastmes Viljandi linnas

3) Kool tegutseb aadressidel Lutsu 3/3a ja Lossi 7 Viljandi linn

4) EHISe ja kohapeal kontrollitud andmetel õppis seisuga 25.01.2016 koolis 64 õpilast, lasteaia 41 last

5) Üldse õpetajaid 23, neist koolis 15 ning lasteaia 8

1. 4. Riikliku järelevalve teostamisel kontrolliti kooli tegevuse vastavust dokumentidele ja andmetele, mis esitati MTÜ Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühingu (edaspidi ühingu) poolt Haridus- ja Teadusministeeriumile seoses tegevusloa taotlemisega. Kontrolliti õppe- ja kasvatustegevust reguleerivate õigusaktide täitmist ning kooli poolt EHISle esitatud andmete õigsust võrrelduna kohapeal kogutud andmetega

1. 5. Riikliku järelevalve käigus vesteldi kolleegiumi juhatajaga, õpetajatega, õpiabi õpetajaga, kooli juhatuse liikmetega, vaadeldi õppetegevuse läbiviimist õppetundides, kontrolliti EHISes kajastuvate andmete õigsust, tutvuti kooli dokumentatsiooniga

II. Olukorra kirjeldus ja analüüs

2.1 Kooli põhikirja

Erakooliseaduse § 2 lg 1 erakool juhendub oma tegevuses seadustest, nende alusel antud õigusaktidest ning erakooli pidaja põhikirjast ja erakooli põhikirjast. § 6 lg 1 kehtestab, mis märgitakse erakooli põhikirjas ja lg 2 erakooli põhikirja kinnitab erakooli pidaja. Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumi seaduse § 1 lg 2 kohaldatakse erakoolile põhikooli- ja gümnaasiumiseadust niivõrd, kui võrd erakooliseadus ei sätesta teisiti.

Kool tegutseb Viljandi Vaba Waldorfkooli põhikirja alusel, mis on vastu võetud Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühingu üldkogu otsusega 31.07.2014. Põhikirjas sätestatakse üldsätted; kooli juhtimise struktuur, eesmärgid ja tegevuse põhialused, kolleegiumi juhataja ja kooli juhataja ülesanded, pädevused ning valimise kord; koolinõukogu ülesanded, pädevus ja valimise kord; kolleegiumi töökorralduse põhimõtted ja pädevused; õpilaste kooli vastuvõtmine, väljaarvamine ja kooli lõpetamine; õppe- ja kasvatustöö korraldus lasteaia, põhikoolis; laste/ õpilaste, lastevanemate õigused- kohustused; personali õigused ja

kohustused; õppemaksu tasumise korraldus; lõppsätted. Põhikirjas ei ole sätestatud õppekavavälise tegevuse korraldust (EraKS § 6 lg 1 p 16, PGS § 40), majandamise ja asjaajamise aluseid ning õpilasesinduse moodustamise ja tegevuse aluseid (EraKS § 6 lg 1 p 16, PGS § 60).

Põhikirja punktis 5 sätestatakse, et kooli administratiivse ja majanduslase töö eest vastutab kooli juhataja.

2. 2. Arengukava ja sisehindamine

Erakooliseaduse § 7 lg 1 kooli arengukavas tuleb esitada erakooli põhitegevuse ja -idee iseloomustus (arenguprintsiibid ja -suunad, pakutava koolitusteenuse iseloomustus, kasutatava tööjõu kirjeldus, kaasnevad riskid ja nende vältimise võimalused); andmed finantsressursside olemasolu või nende saamise allika kohta vähemalt õppekavaga kehtestatud nominaalsele õppeajale vastavaks perioodiks. Sama paragrahvi lg 2 erakooli pidaja korraldab arengukava avalikustamise avaliku teabe seaduse alusel erakooli tegevuse kajastamiseks peetaval veebilehel.

Koolil puudub kehtiv arengukava. Kooli põhikirja punkt 6.7.1 kohaselt koostab kooli arengukava nõukogu kooskõlastatult kolleegiumiga. Juhatuse 07.12.2015 koosoleku protokollis nr 11 on kolleegium esitanud oma ettepanekud arengukava koostamiseks.

Vestlusest kolleegiumi juhatajaga, ühingu juhatuse esimehe ja aseesimehega selgus, et tegeletakse uue arengukava välja töötamisega. Arengukava koostamiseks on moodustatud töörühmad ja määratud arengukava eestvedaja. Kooli üldtööplaanis fikseeritu kohaselt peaks arengukava kinnitatama üldkoosoleku poolt mais 2016.

Erakooliseaduse § 23 lg 2 sisehindamine toimub vastava riigi- või munitsipaalõppeasutuse tegevust reguleerivate õigusaktidega sätestatud korras. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lg 1 sätestab, et koolis viiakse läbi sisehindamist. Sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilase arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Nimetatud eesmärgist lähtuvalt analüüsitakse kooli sisehindamisel õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse selle tulemuslikkust. Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus § 78 lg 2 kohaselt viiakse sisehindamist läbi vähemalt üks kord arengukava perioodi jooksul.

Välja on töötatud ja kinnitatud 28.08.2008 Viljandi Vaba Waldorfkooli kolleegiumi poolt sisehindamise kord. Vastava korra alusel ei ole sisehindamist läbi viidud. Kooli üldtööplaanis fikseeritu kohaselt peaks sisehindamine olema teostatud aprilliks 2016.

2. 3. Kodukord

2. 3. 1. Lasteaia kodukord

Lähtuvalt koolieelse lasteasutuse seaduse § 9² lg 1 koostab direktor lasteasutuse kodukorra ja esitab selle kinnitamiseks lasteasutuse hoolekogule. Kodukord on lastele, vanematele ja lasteasutuse töötajatele täitmiseks kohustuslik. Sama seaduse lg 2 kohaselt laste ja lasteasutuse töötajate vaimset ja füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile

reageerimise, juhtumitest teavitamise, nende juhtumite lahendamise ning meetme rakendamise kord sätestatakse lasteasutuse kodukorras. Kodukord avalikustatakse lasteasutuse veebilehel ning luuakse ka muud võimalused sellega tutvumiseks.

Järelevalve käigus tutvuti lasteasutuse kodukorraga. Kodukorras on kajastatud lapse lasteaeda toomine ja koju viimine, riietus, söömine, mänguasjad, haigused, koostöö, uue lapse lasteaeda vastuvõtmine, lasteaia maksude tasumine. Kodukorras puudub laste ja lasteasutuse töötajate vaimset ja füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise, nende juhtumite lahendamise ning meetme rakendamise kord. Kodukord on kinnitatud 07.11.2013 ning avalikustatud kooli veebilehel.

2. 3. 2. Kooli kodukord

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 44 lg 1 kohaselt tagab kool õpilase koolis viibimise ajal tema vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse ja lg 2 kohaselt sätestatakse õpilaste ja koolitöötajate vaimset või füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise, nende juhtumite lahendamise ning meetme rakendamise kord kooli kodukorras kooli pidaja nõusolekul. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 69 lg 1 kohaselt avalikustab kool kodukorra oma veebilehel.

Viljandi Vaba Waldorfkooli kodukord on kinnitatud kolleegiumi koosolekul 31.10.2013. Kooli nõukogu on kodukorra kohta arvamuse avaldanud 6.11.2013. Koolis puudub õpilasesindus. Kodukord on avalikustatud kooli veebilehel ning on õpilastele kättesaadav infostendil. Lisaks kooli kodukorrale on veebilehel avalikustatud „Lapsevanema meelespea“, kus on põhjalikult lahti kirjutatud kodukorra sisu.

Kodukorras on kajastatud koolipäeva korraldus, osalemine õppetöös, hoolsus ja tervis, riietus. Hoolsus ja tervis all kajastub: hoiame enda ja teiste tervist, hoidudes füüsilisest ja vaimsest vägivallast. Järgime ohutusreegleid nii õppe kui vahetunni ajal. Kodukorra lõigus osalemine õppetöös on sätestatud puudumisest teavitamine.

Kodukorras puudub õpilaste ja koolitöötajate vaimset ja füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise, nende juhtumite lahendamise ning meetme rakendamise kord, mis on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 44 lg 2 täitmata jätmise. Puudub tugi- ja mõjutusmeetme rakendamisest teavitamise kord, mis on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 58 lg 9 täitmata jätmise.

Korrapidaja-õpetaja jälgib kodukorra täitmist vahetundide ja kogu koolipäeva ajal. Järelevalve ajal vaadeldi õpilaste tegevusi vahetundide ajal. Pikal vahetunnil viibisid õpilased õues. Lühematel vahetundidel vestlesid, mängisid koridorides - klassiruumides. Tuginedes kooli kodukorrale ja vaatlustele saab järeldada, et õpilased täidavad koolis kehtestatud kodukorda.

2. 4. Üldtööplaan

Üldtööplaan on kinnitatud 28.08.2015 kolleegiumi koosoleku otsusega. Üldtööplaanis ei ole esitatud õppeaasta eesmäärke valdkondade kaupa. Üldtööplaan on esitatud tabelina, kus sündmused/tegevused on planeeritud kuude kaupa, määratletud toimumise aeg ja vastutaja. Koolis toimub töö üldtööplaani alusel.

2. 5. Õppekava ja õppekorraldus

Erakooliseaduse § 11 lg 4 sätestab, et erakooli õppekava peab vastama koolieelse lasteasutuse või kooliastme riiklikule õppekavale.

Õppekavadele on arvamust avaldatud üldkogu 31.07.2014 toimunud koosolekul. Kooli õppekavasse on tehtud muudatusi üldosas (vaimuteadusliku antropoloogia kognitiivsed alused; õpetuse ja kasvatus põhimõtted, väärtused ja moraali areng; õpilaste arengukeskkond ja selle kujundamine; ruumiline, esemeline ja aineiline keskkond; lapse arengu faasid seoses õppekavaga), sest eelmine õppekava oli kinnitatud 2009.aastal. Koolis ei ole õpilasesindust. Õppekavad on avalikustatud kooli veebilehel.

2. 5. 1 Lasteaia õppekava ja õppekorraldus

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 16 lg 1 kohaselt lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorralduse aluseks on õppekava, mis vastab koolieelse lasteasutuse riiklikule õppekavale.

Lasteaia õppekava koosneb üldosast, õppe- ja kasvatusgevuse eesmärkidest ja põhimõtetest, korraldusest, lapse eeldatavatest üldoskustest, valdkondade õppe- ja kasvatusgevuse eesmärkidest ja sisust ning lapse arengu eeldatavatest tulemustest, lapse arengu hindamisest, õppekava muutmise ja täiendamise korrast.

Sotsiaalministri 24.09.2010 määruse nr 61 „Tervisekaitseõuded koolieelse lasteasutuse tervise edendamise ja päevakavale“ § 8 sätestatu kohaselt loob lasteasutuse personal lasteasutuse füüsilise ja psühhosotsiaalse keskkonna, mis on ohutu, turvaline ja pakub lastele erinevaid mängu-, õpi- ja loovtegevuse ning kehalise aktiivsuse edendamise võimalusi.

Kooli põhikirja punkt 11 sätestab õppe- ja kasvatustöö korralduse lasteaias järgmiselt: õppe- ja kasvatusgevuse kavandamisel ja korraldamisel juhendatakse aastaegade vaheldumise rütmist, rahvakalendri tähtpäevadest ja kristlikest pühadest. Õppe- ja kasvatusgevus on korraldatud aasta-, kuu-, nädala- ja päevarütmis. Lasteaias on järgmine nädalarütm: esmaspäev- maalimine, teisipäev- voolimine, kolmapäev- joonistamine, neljapäev- matkamine, reede- küpsetamine. Päevakava (päevarütm) toimub õppekavas 3.2.3 esitatud kava alusel. Lasteaia aastaplaan on kinnitatud 10.09.2015 lasteaiadepetajate kolleegiumi poolt. Kolleegiumi protokollid on nõuetekohaselt vormistatud.

Lasteaed on avatud 7.30- 17.30. Avatud on kaks liitühikut, ühes rühmas on 22 last ja teises 19 last. Laste arv rühmades on suurem koolieelse lasteasutuse seaduses § 7 kehtestatud, puudub koolieelse lasteasutuse seaduse § 7 lg 1¹ lasteasutuse hoolekogu ettepanek laste arvu suurendamiseks rühmas. Tegevusi viiakse läbi turvalises ning erinevaid tegevusi võimaldavas

keskkonnas. Rühmades on erinevaid lauamänge, raamatuid, puslesid, mängunurgad tüdrukutele ja poistele. Rühmaruumide seintel oli aastaring, kuu-, nädala-, päevarütmi kavad, riietusruumis erinevaid töid lastelt, menüü, kodukord. Õuealad on piiratud aiaga. Matkapäevadel kannavad lapsed helkurveste.

Järelevalve käigus vaadeldi mõlema rühma hommikuringi, kus toimus kuu teema käsitlemine ning jälgiti vabamängu. Tutvuti õppe- ja kasvatustegevuste päevikutega. Päevikutes on kirjas õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, laste nimekirjad, päevikud on kinnitatud kolleegiumi juhataja poolt.

Lastele on avatud arengumapid. Mappides on küsimustik lapse arengu kohta, arenguvestluste küsimustikud ja kokkuvõtte vestlusest, laste joonistused. Lapse välist (vaimne vaatlus) vaatlust viikase läbi kord aastas kindla plaani alusel. Kooliminejatele koostavad rühma õpetajad koolivalmiduse kaardi. Kaardil on üldandmed lapse kohta, lapse arengu kirjeldus (oskused: mängu, tunnetus, õpi, sotsiaalsed ja enesekohased, kõne areng, huvid ja motivatsioon), kokkuvõtte lapse koolivalmidusest.

Logopeedi tugiteenust lasteaias rakendatud ei ole. Plaanis on laste vaatlus kõneterapeudi poolt, et välja selgitada abivajavad lapsed. EHISE andmetel erivajadusega lapsi lasteaias ei ole.

Vaatluste, vestluste ja dokumentide põhjal võib järeldada, et lasteaed töötab õppekavast lähtuvalt.

2. 5. 2. Kooli õppekava ja õppekorraldus

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lg 1 kehtestab, et kool koostab riiklike õppekavade alusel kooli õppekava, mis on koolis õpingute alusdokument ja milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. § 17 lg 2 sätestab, et kooli õppekava kinnitab direktor ning õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule; § 69 lg 1 kohaselt kool avalikustab õppekava oma veebilehel.

Õppekava koosneb üldosast, ainevaldkondade kavades ning kooli õppekava erisustest võrreldes riikliku õppekavaga, kooli korraldusest. Üldosas on kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid, õpilaste arengukeskkond (vaimne ja hingeline, ruumiline ja aineiline, ajaline), loovtöö (aastatöö), lapse arengu faasid seoses õppekavaga, hindamine ja tunnistused, ainete loend ja maht, õppekava uuendamise kord. Õppekavas on I; II, III kooliastme pädevused, kuid puuduvad üldpädevused ja läbivad teemad. Ainevaldkondade ja klasside kaupa on välja toodud õpetatavad teemad ning saavutatavad õpitulemused ning võrdlus riikliku õppekavaga.

Õppekavas peatüki aastatöö 8. klassis on fikseeritud järgmist: üldjuhul valitakse aastatöö teema 7. klassi lõpuks. Õpilast juhendatakse individuaalselt. Aastatöö kaitsmine toimub õpetajate, lastevanemate ja kaasõpilaste ees. Praktilisi töid esitatakse näituse ja /või ettekandena.

Hindeliste hindamist õppetöös ei toimu 1.-8. klassini. Klassi lõpetab 1.-8. klassi õpilane arengut kirjeldava tunnistusega õppeaasta lõpus.

Erakooliseaduse § 13 lg 4 kohaselt tagab erakool õpilase koolis viibimise ajal tema tervise kaitse ja koostab tervisekaitse-eeskirjade ja -normide kohase päevakava. Sotsiaalministri 27.03.2001 määruse nr 36 „Tervisekaitsenõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“ § 3 punkt 1 kohaselt mõistetakse päevakava all õpiülesannetega seotud tegevuste ja pikapäevarühmas korraldavate tegevuste toimumisjärjestust ning nende ajalist kestust kajastavat loetelu. Määruse § 10 lg 1 kohaselt on tunniplaan päevakava osa ja koostatakse lähtuvalt riiklikes õppekavades sätestatud õpilase nädalakoormusest, riikliku õppekava alusel koostatud kooli õppekavast, õppeainete raskusest ning eeldatavatest õpitulemustest. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lg 6 kohaselt kajastab kooli päevakava õppetegevuse ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja stuudioties korraldavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust ning kooli päevakava kehtestab direktor. Nimetatud seaduse § 25 lg 1 on kehtestatud põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus tundides.

Kooli põhikirja punkt 12 sätestab õppetöö korralduse põhikoolis järgmiselt: kool töötab viiepäevase töönädalaga, õppetöökoormuse ja tundide arvu kehtestab kolleegium vastavalt kehtivale õppekavale ja seadusandlusele .

Tabelis on esitatud soovitatav epohhi kestus nädalates

AINED/KLASSID	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Emakeel	14-16	14-16	12-16	12-13	12-13	10-11	10-11	10-11	6-8
Matemaatika	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	9-11	9-11	9-11	7-9
Kodulugu			6-10	7-10					
Geograafia					3-5	3-5	3-4	3-4	3-4
Ajalugu					6-8	6-8	6-8	6-8	5-7
Loodusõpetus				3-5	3-5	3-5	3-4	3-4	
Bioloogia									3-4
Füüsika						3-5	3-4	3-4	3-5
Keemia							3-4	3-4	3-4
Kunstiajalugu									4-6
Vormijoonistamine	6-9	6-9	4-9	3-4					

Soovitatav ainetundide arv nädalas

AINED/KLASSID	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Inglise keel	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3
Saksa keel	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3
Vene keel	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3

Religiooniõpetus	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Maalimine ja voolimine	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	*
Muusikaõpetus	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3
Kehaline kasvatus	1-2	1-2	1-2	1-2	2	2	2	2	2
Käsitöö	2	2	2	2	1-2	1-2	1-2	2	1-2
Tööõpetus				0-2	2	2	2	2	*
Aiandus						2	2	2	2
Arvutiõpetus									*

Draama ja harjutustunnid – vastavalt vajadusele (harjutustund on lisatund matemaatikas)

*- maalimist, skulptuuri, klaasikunsti, tööõpetust, infotehnoloogiat õpitakse 9. klassis 3-8 nädalat eepohhidena 4- 6tundi pärastlõunal.

Õppetöö toimub kahe tunni pikkuse põhitunni (120 minutit, iga päev) ja ühe tunni (45 minutit) pikkuste ainetundide vormis. Põhiainetes toimub õppetöö eepohhiviisiliselt ehk tsüklikena. Kõiki põhiaineid õpetab klassiõpetaja 1.- 8. klassini. 9. klassis toimuvad ainetunnid, kus tunnipikkuseks on 45 minutit.

Tunniplaani kohaselt (kehtib 01.02.2016) on õpilaste nädalakoormus järgmine: 1. klass- 24, 3 tundi; 2.klass- 25,3 tundi; 3. klass-26,3 tundi; 4. klass-27,3 tundi, 5.-6. klass-29,3 tundi; 7. klass-35,3 tundi; 9. klass-36 tundi. Kõikide klasside õpilaste nädalakoormus on suurem põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lg 1 kehtestatust.

Kolleegiumi 22.01.2016 protokollis on fikseeritud, et 2015/2016.õppeaastal on õppetundide arvu suurendatud ning lapsevanematele on saadetud koju nõusoleku vormid, mille vanemad on allkirjastanud.

Kolleegiumi selgitused õppetundide arvu suurendamise kohta: waldorfpedagoogikas on põhitunni meetodiline ülesehitus vaheldusrikas ja tervikuna isiksust tasakaalustav. Rütmiline osa ja käelis-kunstiline tegevus tunni tööosas tugevdavad õpilase tahet, õpilased ei väsi nii pikema koolipäeva puhul.

Järelevalve käigus külastati 4. klassi põhitundi, 1. klassi inglise keele tundi ja 5.- 6.klassi harjutustundi. Tundides kasutati erinevaid töövõtteid, arvestati õpilaste individuaalsusega, andekamatel- kiirematel õpilastel oli võimalus kaaslasti õpetada. Õppetunni vältel said õpilased suulist tagasisidet õppeainet puudutavate teadmiste ning käitumise kohta.

Erivajadusega õpilased

Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumi seaduse § 37 lg 2 tagatakse õpilastele koolis tasuta vähemalt eripedagoogi (sealhulgas logopeedi), psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Koolis vastavaid teenuseid ei rakendata. Rakendatakse õpiabirühma tunde. Õpilaste arengu hindamise aluseks on vaatlused õpetajate poolt, kooliarsti kokkuvõtted. Kokkuvõtted

paigutatakse õpilase isiklikku kausta. Käesoleval õppeaastal on plaanis kooliarsti külastus, kes vaatleb õpilasi ja teeb vastavad kokkuvõtted.

Koolis ei ole kinnitatud HEV koordinaatorit, mis on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 47 lg 3 täitmata jätmise.

EHISE andemetel õpib koolis neli erivajadusega õpilast. Üks 9. klassi õpilane on tulnud välisriigist. Ühel 4. klassi õpilasel on õppekeelest erinev kodune keel. Õpilastele ei rakendata lisa eesti keele õpet, sest kolleegiumi arvates puudub selleks vajadus.

Ühele 2. klassi õpilasele on plaanis koostada individuaalne õppekava eesti keeles, saab õpiabi. EHISE andmete kohaselt on märgitud individuaalne õppekava eesti keeles.

Ühele 6. klassi õpilasele rakendatakse koduõpet vanema soovil.

Vestlusest 6. klassi õpetajaga ja kolleegiumi juhtajaga selgus, et lapsevanemale on edastatud individuaalse õppekava teemad, mis on väljavõtte kooli õppekavast vastavale klassile õppeainete kaupa. Kirjaliku hinnangu õpilase arengule annab lapsevanem. Õpilane osaleb kooli õppekäikudel.

Vestlusest õpiabirühma tunde andva õpetajaga selgus, et individuaalse arengu jälgimise kaardid on avatud seitsmele 1.-4. klassi õpilasele. Õpiabi tundides arendatakse kognitiivseid oskusi ja õpivilumusi, suulist ja kirjalikku kõnet, sotsiaalseid oskusi, mälu, rütmitunnet, vormitunnet, harjutatakse flööti, vajadusel tegeletakse koduste tööde järeleaitamisega. Seitsmest õpilasest üks õpilane on kantud EHISsse.

Tuginedes õppekavale ning vaadeldud tundidele võib järelda, et kool tegutseb vastavalt oma õppekavale.

Rahulolu küsitlus

2015.a. aprillis on läbi viidud rahuloluküsitlused huvigruppidele. Kokkuvõtetest selgub, et küsitlustele vastasid 50% lapsevanematest ja õpetajatest ning 81% õpilastest. Vastanud lapsevanemate hinnangul on lasteaed ja kool lapsesõbralikud, suhted on head, õppetöö korraldusega ollakse rahul. Infot koolis toimuva kohta saadakse 97% ulatuses elektronposti teel ning lastelt, 39% hinnangul saadakse infot kooli veebilehelt.

Õpilaste arvates on õhkkond koolis ja läbisaamine kaasõpilaste ja õpetajatega hea (vastavalt 64% ja 71%). Koolivägivalla juhtumeid ja kiusamisi on 47% vastanute arvates, vägivallale reageeritakse 53% arvates. Õpilaste hinnangul on kooliruumid puhtad ja korras (82%) ning koolitoit on maitsev (94%).

Õpetajate arvates on rahul laste arenguga ja oma tegevusega selle heaks 75% vastanutest. Õppeaasta eesmärgid sai täidetud 67% vastanute arvetes, 33% vastanutest hindas oma tegevust vastusevariandiga nii ja naa. 83% arvates on suhted kolleegide vahel head või pigem head. Täienduskoolituste võimalused olid 50% vastanute arvates piiratud, sest rahalisi

vahendeid napib. Õpetajate poolt tuli ka ettepanek, et arenguveestlusi võiks läbi viia ka kooli pedagoogidega. Info liikumine osapoolte vahel paraneb.

Kooli kohustuslikud dokumendid

Järelevalve käigus tutvuti kooli kohustuslike dokumentidega. Põhikooli ja gümnaasiumi lõputunnistuste ja hinnetelete plankide arvestamise raamatusse ei olnud tehtud ühtegi sissekannet. Klassipäevikute täitmisel esines puudusi (kolleegiumi juhataja allkiri ja pitsat päeviku lõpus), mis kõrvaldati järelevalve käigus.

Koolis puudub käskkirjade väljaandmise süsteem. Puudub 2015/2016 õppeaastal kooli vastu võetud õpilaste nimekiri ning 2014/2015 õppeaastal kooli lõpetanute nimekiri.

2. 6. Personal

Järelevalve teostamisel kontrolliti pedagoogide kvalifikatsiooni vastavust haridus- ja teadusministri 29.08.2013 määruses nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele, võrreldi EHISe andmeid koolis kohapeal olevate dokumentidega lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määruses nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ kehtestatust.

2. 6. 1. Kooli direktor

Erakooliseaduse § 19 lg 2 sätestab, et erakooli direktorile kehtivad samad kvalifikatsiooninõuded, mis riigi- või munitsipaalkooli direktorile. Haridus- ja teadusministri 29.08.2013 määruse nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 2 lg 1 kohaselt on direktori kvalifikatsiooninõueteks magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ning juhtimiskompetentsid.

Kooli põhikirja punkti 5.1 kohaselt valib õpetajate kolleegium oma liikmete seast juhataja, kes kinnitatakse ametisse kooli nõukogu poolt, kes sõlmib temaga töölepingu. Juhatajaks saab valida waldorfpedagoogilist väljaõpet ja juhtimiskogemust omava isiku.

Kooli juhib juhataja, kes valiti ametisse 01.09.2014. Töötab koolis alates 01.09.2011 tööõpetuse õpetajana. On lõpetanud Tallinna Ülikooli töö- ja tehnikaõpetuse alal ülikooli diplomiõppe 2000.aastal. On läbinud täienduskoolitust 160 tundi waldorfpedagoogikas. Kooli direktor vastab kvalifikatsiooninõuetele.

2. 6. 2. Lasteaia õpetajad

Haridus- ja teadusministri 29.08.2013 määruse nr 29 „Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 18 kohaselt lasteasutuse õpetaja kvalifikatsiooninõuded on kõrgharidus ja pedagoogilised kompetentsid.

Lasteaias töötab kaheksa õpetajat, kellest kuue kvalifikatsioon vastab nõuetele ja ühe kvalifikatsioon ei vasta nõuetele. Lapsehoolduspuhkusel oleva õpetaja asendaja tasemehariduse kohta puudusid järelevalve teostamise ajal andmed kohapeal ning tema andmeid ei olnud EHISsse kantud.

Üks lasteaia õpetaja on omandanud 2014. aastal keskhariduse, puudub kõrgharidus. On läbinud 320-tunnise waldorfpedagoogika kursuse alushariduses. Töötab lasteaia 02.09.2014, temaga on sõlmitud tähtjatu tööleping. Kontrollitud andmete kohaselt ning EHISE andmetel ei vasta ta kvalifikatsiooninõuetele.

2.6.3. Kooli õpetajad

Haridus- ja teadusministri 29.08.2013 määruses nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 3 lg 1 kohaselt on põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja kvalifikatsiooninõuded magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse.

Koolis töötab 15 õpetajat, kellest 12 õpetajat vastab kvalifikatsiooninõuetele ja 3 ei vasta kvalifikatsiooninõuetele. Kolme õpetajaga, kelle kvalifikatsiooninõuded on täidetud, on sõlmitud tähtjaline tööleping.

Ei vasta kvalifikatsiooninõuetele üks õpetaja (muusikaõpetus I kooliastmes) on lõpetanud 2012. aastal bakalaureuseõppe teoloogia erialal, puudub magistrikraad. Töötab koolis alates 01.09.2015. Õpetajaga on sõlmitud tähtjaline tööleping. Järelevalve käigus tehti parandus EHISE andmetes kvalifikatsiooninõuetele mittevastavuse kohta.

Ei vasta kvalifikatsiooninõuetele õpetaja (käsitöö ja kodundus I-III kooliastmes, ajalugu, astronoomia, bioloogia, eesti keel, füüsika, geograafia, inimeseõpetus, keemia), kes on lõpetanud 2013. aastal käsitöö ja kodunduse bakalaureuse õppekava, puudub magistrikraad. On alustanud tööd 01.08.2015. Õpetajaga on sõlmitud tähtjaline tööleping. Järelevalve käigus tehti parandus EHISE andmetes kvalifikatsiooninõuetele mittevastavuse kohta.

Ei vasta kvalifikatsioonile üks õpetaja (inglise keel, bioloogia, geograafia, inimeseõpetus, kirjandus, kunstõpetus - 9.klass), on lõpetanud bakalaureuse õppekava loodusteaduslikud ained 2014. aastal, puudub magistrikraad. Töötab koolis alates 22.09.2014, on sõlmitud tähtjatu tööleping. EHISE andmetel ei vasta kvalifikatsiooninõuetele.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lg 7 kohaselt, kui konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtjalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus. Sellisel juhul korraldab direktor aasta jooksul uue avaliku konkursi. EHISE andmetel on sõlmitud kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajatega tähtjalisi töölepinguid ning kvalifikatsiooninõuetele mittevastavate õpetajatega tähtjatuid töölepinguid. Nendel juhtudel on tegemist eelpool mainitud seadusesätte rikkumisega.

2.7. Õppenõukogu tegevus.

Haridus- ja teadusministri 23.08.2010 määruse „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 5 lg 8 kohaselt õppenõukogu koosoleku kohta koostatakse protokoll, millele kirjutavad alla koosoleku juhtaja ja protokollija. Koosoleku protokoll märgitakse: koosoleku toimumise kuupäev, algus ja lõpu kellaaeg, toimumise koht; osavõtnute nimed; kinnitatud päevakord; sõnavõtjate nimed ja sõnavõtu lühike sisu, vastuvõetud otsused, õiguslikud alused, täitmise tähtaeg ja vastutajad.

Igal nädalal toimuvad kolleegiumi koosolekud, mis protokollitakse. Koosolekul tehakse kokkuvõtte eelmisest nädalast, loetakse ja arutletakse waldorfpedagoogilistel teemadel. Sõnasõnalised protokollid on eraldi protokollide raamatus. Igast koosolekust tehakse otsuste väljavõtte protokoll. Protokollidel puudus päevakava, number, osadel protokollija või juhtaja allkiri.

Haridus- ja teadusministri 23.08.2010 määruse „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 lg 6 kohaselt arutab õppenõukogu õppeaasta lõpul läbi õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja teeb kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks.

Ühiskolleegiumi 12.06.2015 protokollist nr 65 selgub õpetaja enesehinnang õppeaastale, kuid ei selgu püstitatud eesmärkide ning õppekava täitmine. Protokollidest ei selgunud õpilaste järgmisse klassi üleviimine, täiendavale õppetööle ja 1.-3. kooliastmes klassikursust kordama jätmise; kooli lõpetamine ja lõputunnistuse väljaandmine ning õpilaste tunnustamine kiituskirjaga ja kiitusega põhikooli lõpetamine. Vastavad kohustused tulenevad eelpool nimetud määruse § 4.

2. 8.Kooli nõukogu tegevus

Erakooliseaduse § 21 lg 1 kohaselt on nõukogu erakooli kollegiaalne otsustuskoogu, mille liikmete määramise, tagasikutsumise korra ja volituste kestuse sätestab erakooli põhikirja.

Kooli põhikirja punkt 6. 1. sätestab, et kooli nõukogu valitakse Ühingu üldkogu otsuse alusel. Nõukogu valitakse maksimaalselt 10-liikmeline. Nõukogusse kuulub kooli juhataja, lastevanemate esindajad, lasteaiaõpetajate ja kooli õpetajate esindajad. Põhikirjas on sätestatud liikmete määramine, tagasikutsumine ja volituste kestus.

Kooli kodulehel on avalikustatud Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühingu juhatuse koosseis. Ühingu põhikirja § 4 punktis 2 kasutatakse terminit Ühingu eestseisus (juhatas). Põhikirjades kasutatakse erinevat terminoloogiat.

Vestlusest Ühingu juhatuse esimehe ja aseesimehega selgus, et nõukogu funktsioone täidab juhatas (nõukogu=juhatas). Vestlusest juhatuse liikmetega ning juhatuse protokollidest ajavahemikus aprill 2015- jaanuar 2016 selgus, et on arutatud turvalisuse teemal, tegevjuhi valimist, õppekäikude korraldamist, kodulehe uuendamist, lasteaiaõpetajate töötasu, toitlustamise teemadel, kabinetide (füüsika, keemia) kasutamise lepinguid Viljandi Kesklinna Kooliga, ravipedagoogilise koolituse võimaldamist neljale õpetajale, töölepinguid uute töötajatega.

Juhatuse protokollidest ei selgu kooli juhataja igaaastast tagasiside andmist arengukava ja eelarveaasta kohta. Üldkogu koosolekute protokollidest selgub, et on antud tagasisidet eestseisuse tegevusest, möödunud majandusaastast, pedagoogilise kolleegiumi tööst.

Juhatuse protokollid on vormistatud nõuetekohaselt.

2. 9. Õpilase ja koolipidaja vaheline leping

Erakooliseaduse § 17 lg 3 kohaselt sõlmib erakooli pidaja õpilase või tema seadusliku esindajaga lepingu õppekavaga kehtestatud ulatuses ning lg 4 kehtestab, mis tuleb lepingus määrata.

Lepingud sõlmib kooli sekretär juhatusel. Lepingud on sõlmitud kõikide koolis õppivate õpilaste ning lasteaias käivate laste seadusliku esindajaga. Põhikirja punktis 16 on sätestatud õppemaksu tasumise korraldus ja põhimõtted. Lepingutes kajastub kõik erakooliseaduse § 17 määratu ning need on sõlmitud tähtaegselt. Lepingu punktis 7 on viide, et pooled on teadlikud erakooliseaduse § 17 lg 5 sätestatust, kus õppekava loetakse lepingu lisaks. Lapsevanem kinnitab oma allkirjaga, et on tutvunud kooli põhikirja, kodukorra ja õppekavaga. Dokumendid on kättesaadavad kooli büroos ja veebilehel.

Lepingud on sõlmitud lapse seadusliku esindajaga seaduses ettenähtud korras ja tingimustel.

2. 10. Ruumid, hooned, maa-ala

Õppeasutus tegutseb nendes ruumides, mille kohta esitati andmed Haridus- ja teadusministeeriumile koolitusloa taotlemisel 2014. aastal. Rendileping Lossi tn 7 ruumide kasutamiseks on sõlmitud tähtajatult ning rendileping Lutsu tn 3 ja 3a kohta 50 aastaks. Hoonetel on kehtivad päästeameti ja terviseameti tõendid.

25.01.2016 toimunud veterinaarkontrollaktist nr 14-200-16/007 on tehtud järgmised ettekirjutused: tagada ruumide puhtus ja hea seisukord (puhastada ja korrastada juurviljade ettevalmistamise ruum, välja viia ruumist esemed ja ained, mis ei ole seotud toidu käitlemisega).

Terviseameti kontrollkäikudel 2015. aastal tuvastati puudused: lasteaias territooriumid vajad korrastamist, vajalik muretseda kuivatuskapp (järelevalve ajaks oli olemas), koolimajas ruumipuudus, osad ruumid koolimajas vajavad remonti, õueala asfaltkate vajab remonti, õuemaja on väga amortiseerunud seintega. Kool ja lasteaed on lapsesõbralikud. Lapsed saavad väga hästi süüa, mahetoit 80% ulatuses.

Päästeameti haldusmenetluse protokollis nr 7.2-5.2/6202-2 on ettekirjutus: täiendada tulekahju korral tegutsemise plaani (ettekirjutus täidetud 17.12.2015).

Välja on töötatud ja kinnitatud juhatusel esimehe poolt 05.10.2015 "Tulekahju korral tegutsemise plaan". Plaanis on määratud evakuatsiooni läbiviimise juhised, kogunemise kohad, töötajate ja laste loendamise kord. Majandusjuhtaja tutvustab vastavat plaani uutele töötajatele. Evakuatsiooniõppust viiakse läbi kord aastas, viimasel õppusel (10.09.2015) osales päästeameti vaatlaja. Pärast õppust andis päästeameti ametnik tagasisidet.

2. 11. Tervishoiu teenuse osutamine koolis

Koolitervishoiuteenuse osutamiseks on Terviseameti poolt antud tegevusluba L03096. Teenust osutatakse aadressil Kesk-Kaare 17 (Viljandi Kaare Koolis). Vältimatu vajaduse korral korraldab transpordi kool.

III. Haldusjärelvalvest lähtuv kokkuvõte

Viljandi Vaba Waldorfkool tegutseb vastavalt põhikirjale. Põhikiri on kooskõlas erakooliseaduses § 6 lg 1 kehtestatuga.

Koolil on välja töötatud sisehindamise kord, kuid vastava korra alusel ei ole sisehindamist läbi viidud. Puudub kehtiv arengukava.

Kodukorrad on kinnitatud ja avalikustatud kooli veebilehel. Kodukordades ei ole sätestatud laste/õpilaste ja koolitöötajate vaimset ja füüsilist turvalisust ohustavate olukordadele reageerimise, juhtumitest teavitamise, nende juhtumite lahendamise ning meetmete rakendamise korda, mis põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 44 lg 2 ning koolieelse lasteasutuse seaduse § 9² lg 2 täitmata jätmise. Kooli kodukorras puudub tugi- ja mõjutusmeetme rakendamisest teavitamise kord, mis on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 58 lg 9 täitmata jätmise.

Üldtööplaani on kinnitatud kolleegiumi koosoleku otsusega. Üldtööplaani on esitatud tabelina, kus sündmused/tegevused on planeeritud kuude kaupa, määratletud toimumise aeg ja vastutaja.

Lasteaia õppekava on vastavuses koolieelse lasteasutuse riikliku õppekavaga. Päevakava on sätestatud õppekavas Logopeedi tugiteenust lasteaias rakendatud ei ole. EHISe andmetel erivajadusega lapsed lasteaias ei ole. Lasteaed töötab õppekavast lähtuvalt.

Õppetöös kasutatakse tsükliõpet ning 1.-8. klassini toimub klassiõppe süsteem. Põhitunni pikkuseks on 120 minutit. Õpilaste lubatud nädalakoormus on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 25 lg 1 kehtestatust suurem. Lapsevanemad on andnud nõusoleku nädalakoormuse suurendamise kohta. Koolis kasutatakse kujundavat hindamist 1.-8. klassini. Õpilaste arengu hindamise aluseks on vaatlused õpetajate poolt, kooliarsti kokkuvõtted. Koolis ei ole tagatud tugiteenuste kättesaadavus vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumi seaduse § 37 lg 2 sätestatule. Koolis ei ole kinnitatud HEV koordinaatorit. Kooli õppe- ja kasvukeskkond on turvaline.

Koolis töötab 23 õpetajat. Direktor vastab kvalifikatsiooninõuetele. Lasteaias töötab kaheksa õpetajat, kellest kuue kvalifikatsioon vastab nõuetele ja ühe kvalifikatsioon ei vasta nõuetele. Lapsehoolduspuhkusel oleva õpetaja asendaja tasemehariduse kohta puudusid järelevalve teostamise ajal andmed kohapeal ning tema andmeid ei olnud EHISsse kantud. Koolis töötab 15 õpetajat, kellest 12 õpetajat vastab kvalifikatsiooninõuetele ja 3 ei vasta kvalifikatsiooninõuetele.

Õppenõukogu koosolekud toimuvad kord nädalas. Protokollidel puudus päevakava, number, osadel protokollilja või juhtaja allkiri. Protokollidest ei selgunud õpilaste järgmisse klassi üleviimine, täiendavale õppetööle ja 1.-3. kooliastmes klassikursust kordama jätmise; kooli lõpetamine ja lõputunnistuse väljaandmine ning õpilaste tunnustamine kiituskirjaga ja kiitusega põhikooli lõpetamine.

Kooli nõukogu juhindub oma tegevuses erakooli seadusest ja ühingu põhikirjast. Nõukogu tegevus kajastub protokollides, mis on nõuetekohaselt vormistatud.

Lepingud on sõlmitud kõikide laste ja õpilaste seaduslike esindajatega ning vastavad erakooli seaduses § 17 lg 4 kehtestatud nõuetele.

Koolil on kehtivad tervisekaitse ja päästeameti tegevusload.

Koolitervishoiuteenust osutatakse tegevusloa L03096 alusel Viljandi Kaare Koolis.

IV. Ettepanekud

1. Kasutada põhikirjas erakooliseaduses sätestatud terminoloogiat (nõukogu, direktor)
2. Täiendada lasteaia ja kooli kodukorda (vaimne ja füüsiline turvalisus, tugi- ja mõjutusmeetmete rakendamine)
3. Täiendada kooli õppekava üldpädevuste ning läbivate teemadega

V. Ettekirjutused

1. Määrata haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija
Alus: põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 47 lg 3 Tähtaeg: 15.04. 2016.
2. Kinni pidada õpilastele lubatud suurimast nädala õppekoormusest
Alus: põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 25 lg 1. Tähtaeg: 1.09.2016
3. Viia läbi sisehindamine
Alus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lg 1. Tähtaeg: 29.04.2016
4. Koostada kooli arengukava
Alus: erakooliseadus § 7 lg 1. Tähtaeg: 03.06.2016
5. Tagada õpetajate ametikohtade täitmine kvalifikatsiooninõuetele vastavate isikutega
Alus: haridus- ja teadusministri 29.08.2013 määruse nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“. Tähtaeg: 1.09.2016
6. Tagada laste arvu vastavus rühmades
Alus: koolieelse lasteasutuse seaduses § 7. Tähtaeg: 01.09.2016
7. Tagada EHISe korrektne ja õigeaegne täitmine
Alus: Vabariigi Valitsuse 05.08. 2004 määruses nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“. Tähtaeg: 15.04.2016

/allkirjastatud digitaalselt/

Imbi Suurpere, Aires Pöder

Viljandi Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektorid

Järelevalve läbiviijad